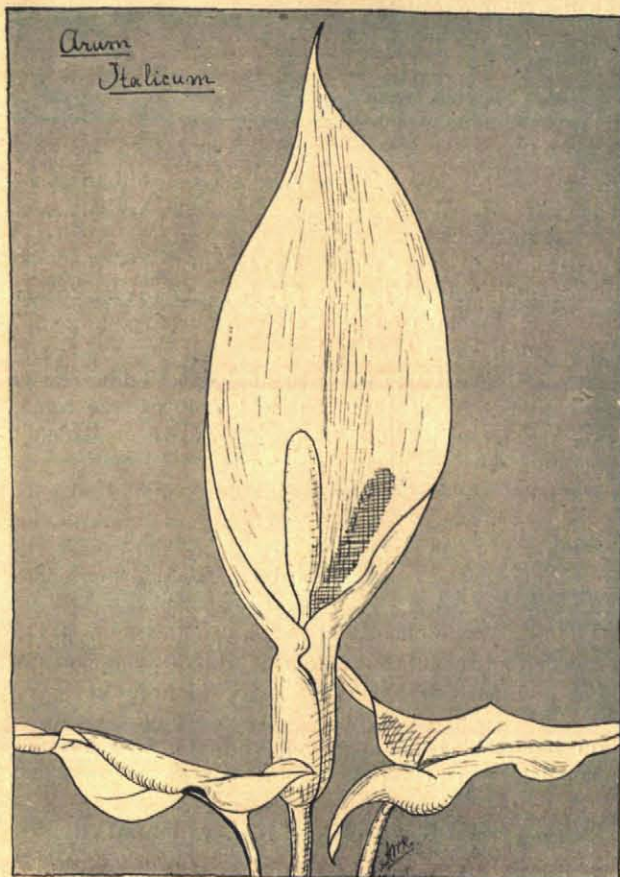

MIJN TUINTJE.

UW dier is een draadworm (Gordius). Uw tuin moet nogal laag liggen, want zij komen alleen in zeer vochtige landen voor, waarschijnlijk door dieren waarin ze parasiteerden daar bij regenweer (plassen) gedeponeed. Zoo antwoordde mij welwillend de geachte redacteur van ons tijdschrift, en ik verbaasde mij. M'n tuintje ligt weinig lager dan de straat voor m'n huis, d.i. de kade langs de haven van Goes. Direct heb ik eens gepeild in de welput, en het water daarin (vermoedelijk toch wel de grondwaterstand) stond bijna 3½ M. beneden den beganen grond. Zelfs nu, begin September, staat het nog 1.20 M. onder de aardoppervlakte. »Zeer vochtig« kan ik het dus niet noemen, maar... in zoo'n stadstuintje heb je allerlei buitenissigheden en herhaaldelijk ontmoet je er bekenden of vreemdelingen die je daar allerminst zoudt verwacht hebben.

Mag ik ten bewijze hiervan een kleine opsomming geven van m'n levende have. De meeste er van komen er vanzelf als vaste planten of uit zaad jaar op jaar terug. Vermoedelijk zijn ze er door een vroegeren bewoner ingebracht, met opzet of onwillekeurig, maar hoe dan ook, ze zijn er en »ich hab' meine Freude d'ran.«

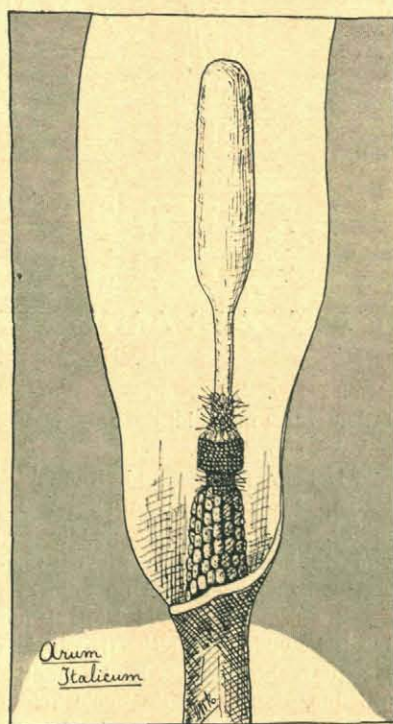

Daar staan de prachtige neerhangende sterretjes van *Borago officinalis*, die in hun eerste jeugd roze, heel gauw hun mooie blauwe kleur krijgen, tusschen de ruw behaarde grove groene bladeren. Prikneuzen noemen de Zeeuwen ze. Ik vind het altijd jammer dat ze hun kopjes zoo laten hangen, waardoor je zoo weinig van dat lekkere blauwe sterretje ziet, met het witte en violette bartje. Vindplaatsen zijn volgens Heukels' schoolflora: puinhoopen enz. dus een droge grond. Vlak er naast staat een 2.40 M. hooge *Scrophularia nodosa* op de volle zon, terwijl die thuis behoort op vochtige beschaduwde plaatsen, langs slooten en vaarten, en dan 0.50 tot 1.50 hoog wordt. Armoedige exemplartjes, die kwijnen omdat ze uit hun milieu gerukt zijn, kunnen mijn planten dus niet genoemd worden. Dat ze in hun nieuwe omgeving wel aarden, blijkt ook uit het feit dat ik ieder jaar honderden zaailingen moet uitroeien, anders zou m'n heele tuin een *Scrophularia*-bosch worden. Eigenaardig is, dat, vooral in het jaar 1909, toen er in Zeeland verbaazend veel wespën waren, veel meer

dan dit jaar, die wespen bijna uitsluitend op de helmkruidbloemen kwamen; terwijl hommels en bijen blijkbaar de bernagie prefereerden.

Een andere vreemdeling in onze kleistreken is de *Echium vulgare*, die ook een fors en krachtig ontwikkelde plant geworden is, al behoort zij dan thuis in de duinen en op hooge zandgrond. Ook hier is de bloem in de jeugd rood en later blauw, maar de roode periode duurt langer dan bij de borago. Dit neigen tot het roode in de jeugd schijnt een vrij algemeen natuurverschijnsel te zijn. Ook de gele lotus *corniculatus* heeft het sterk en 't komt ook wel voor bij het genus homo. Langs de heg heb ik een aantal exemplaren van *Arum italicum*. Dat is een dankbare plant, waar je het heele jaar door plezier van hebt. In September, October al komen de jonge groene bladeren met hun prachtige witte nervatuur, die in sierlijkheid van lijn wedijveren met de geelgroene bloem. Jammer maar, dat die zoo kort duurt; één dag en dan verlept zij al. Maar in die laatste dagen van Mei heb ik toch gewoonlijk een bloeischede op m'n schrijftafel staan die als zij slap wordt, gedeeltelijk weggesneden de prachtige bloeiwijze te voorschijn laat komen. Bovenaan de dofgele knots, dan de mannelijke bloemen met één meeldraad, die zich van boven naar beneden tot rijpheid ontwikkelen, daaronder de vrouwelijke met één stamper waarvan de onderste het eerst rijp zijn. Die stamper valt af en het vruchtbeginsel begint zich al uit te zetten. Alles is even mooi van kleur en lijn aan die plant, alleen de geur, daar valt niet over te pochen. Of die soms dient om aasvliegen te okken? De vruchten ontwikkelen zich tot een eerst groene, dan in einde Augustus en September prachtig oranje-roode bessenknots. M'n dochtertje vond die mooi en ze zien er zoo smakelijk uit. Zij plukte ze en at er van; nam ze tenminste in den mond, maar huilend en schreeuwend kwam ze naar binnen gelopen; heelemaal overstuur! Ze sloeg met haar handjes in haar gezicht en trok aan haar tong, echt in wanhoop. Geen wonder, want als je het sap van zoo'n vrucht maar even met de tong aanraakt, is het of je heele mond in brand staat, zoo geweldig scherp-heet is de smaak. Daardoor komt het vermoedelijk ook dat de vogels er zoo eerbiedig afblijven, en de mooie kolven tot in den winter tusschen de, dan al nieuwe, bladeren staan te pronken. Deze plant hoort thuis aan begroeide slootkanten, evenals de prachtige *Vinca-minor*, die ook al den winter door groen blijft, maar een sloot heb ik niet in of bij mijn tuintje en de maagdenpalm groeit welig in de volle zon. Toch geloof ik, dat in de schaduw het diepe blauw van 't sierlijke bloempje mooier uitkomt op het glanzende frissche jonge groen (de oudere bladen zijn veel donkerder van kleur).

M'n lentebode is de winter-aconiet *Eranthis hyemalis*. Het teekeningetje van de opkomende bloem maakte ik op elf Februari, dat was juist een week vroeger dan in het jaar 1909 de eerste zich vertoonde. Als de foto, die ik hierbij zend, voor reproductie geschikt is, dan geeft die een indruk van de gele kopjes op groene schoteljes, die je direct aanziet, dat ze tot de ranunkels behooren. In bosschen en op beschaduwde plaatsen, zegt de flora, maar mijn, planten groeien in een aardbeienbed. Kort daarna verschijnt de helmbloem, *Corydalis cava* die alweer heelemaal niet thuis is, daar ze in bosschen en aan beschaduwde slootkanten pleegt voor te komen.

Om niet te uitvoerig te worden, noem ik nog de volgende planten, die jaarlijks nu hier dan daar in mijn tuintje opkomen, alleen met de vindplaatsen die de flora van Heukels geeft er bij.

Silene armeria, in zandige streken; *Vaccaria parviflora*, op kalk en kleigrond; *Melandrium noctiflorum*, op kalk- en leemgrond; *Lysimachia vulgaris*, op vochtige beschaduwde plaatsen; *L. nummularia*; aan slootkanten, in de venen; *Epilobium angustifolium*, op vochtigen beschaduwden zandgrond; *E. roseum*, op vochtige beschaduwde plaatsen; *E. parviflorum*; in vochtige bosschen.

Ook heb ik jaarlijks *Oenothera fruticosa* en de z. z. z. *Potentilla norvegica*, waarvan ik geen vindplaatsen opgegeven vind. Uit een en ander blijkt, dunkt mij, wel, dat een stadstuintje onder en boven de wet is, en we uit de bewoners ervan maar moeielijk tot de geardeheid kunnen besluiten.

Goes.

A. W. KLOOS Jr. C.-I.

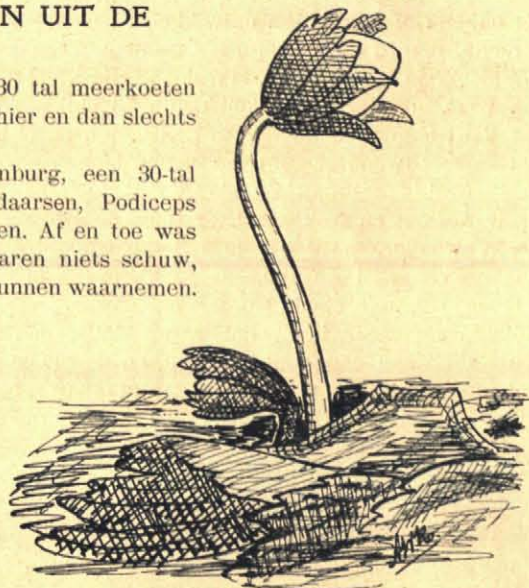
EEN PAAR AANTEKENINGEN UIT DE KOUDE WEEK.

26 Jan. '12, Nieuwen Waterweg een 30 tal meerkoeten *Fulica atra*; men ziet deze vogels heel weinig hier en dan slechts enkele exemplaren.

1 Febr. '12, Mond Kanaal door Rozenburg, een 30-tal Futen, *Podiceps cristatus*, en 3 jonge Dodaarsen, *Podiceps minor*. Aardig om dit goedje te zien duiken. Af en toe was van de heele kolonie niets te zien. Zij waren niets schuw, zoodat ik ze heel goed op mijn gemak heb kunnen waarnemen.

8 Febr. '12, Mond Kanaal door Rozenburg, 12 oude Mannetjes Groote Zaagbekken, *Mergus merganser*; verder 3 Nonnetjes, *Mergus albellus*, dan weer de heele kolonie Futen, benevens verscheidene kuifeendjes, *Anas fuligula* en 1 exemplaar van den Zwartten zeeëend, *Anas nigra*, mannetje.

Ik breng al deze waarnemingen in verband met de groote koude, want anders ziet men hier nooit zooveel van dergelijke vogels, vooral niet op den zoo drukken Waterweg. Nu het weer zachter is zie ik niets meer, ja nog enkele Futen. Duikentjes ziet men wel altijd. Ook zie ik den laatsten tijd veel roerdampen. Verleden zomer ook wel, doch dan zeer zelden. Nu is bij ons overal zowat 't riet weggesneden en kunnen deze hoogst interessante vogels zich niet meer zoo schuilhouden.

Eranthis hyemalis
Winter acorniet

P. W. VAN HOUTEN.